

Tartalékos tisztek '56-os magatartását vizsgáló jelentések a Ganzban ^[1]

1957–1958 folyamán a pártvezetés tisztagató-átrendező akcióinak lezárásaként befejezték a Ganz Vagon- és Gépgyárban is a náluk foglalkoztatott hivatásos és tartalékos tisztek politikai felülvizsgálatát. A jellemzések hiteles forrásai annak, hogy milyen magatartást tekintettek politikailag megfelelőnek vagy elítélendőnek.

Bevezetés

Az 1956-os forradalom után berendezkedő Kádár-rendszer és a Rákosi-féle sztálinista rendszer közötti eltérés, a politikai stílusban és az általuk alkalmazott hatalmi technikában ragadható meg leginkább. Kádár már nem hitte, hogy pusztán brutális megtorlással elérheti, hogy a társadalom egésze elfogadja az általa helyesnek tartott - és egyben megfellebbezhetetlen - álláspontját sorsdöntő kérdésekben. A rendszer paternalista megnyilvánulásai azonban csak 1958, illetve 1961 után erősödtek meg. Az 1956 decembere és 1957 tavasza közötti időszak a békéltetés és a megtorlás ideje, amelynek egyetlen célja a Kádár János köré szerveződő csoport pozíciójának a megerősítése volt (elsősorban a nemzeti-demokratikus „jobboldali” érzelmű csoportokkal szemben). A frissen kialakult rendszer stabilizálása csak azután kezdődhetett meg, amikor:

- az „ellenforradalmi bűncselekményben résztvevők” megbüntetése már különálló jogi intézmény (a népbírói tanácsok) keretein belül folyt, az addig működő és gyorsított büntetőeljárás alkalmazó statáriális bíróságokkal szemben;
- a régi-új pártrendszer megkezdte kiépíteni új szervezeti bázisait (MSZMP alapszervezetek, KISZ), illetve új fegyveres védelmi szervének (Munkásőrség) szervezeti kiépítése mellett *rendezte kapcsolatot* a forradalom idején vállalt szerepükért halálraítélt katonaszemélyek kivégzését.

Ez röviden összefoglalva a következőképpen zajlott le:

- 1956. november 13. - a Fegyveres Erők minisztere kinevezte a Magyar Néphadsereg és a Határőrség legfontosabb parancsnokait.
- 1956. december 4. - befejeződött a Tiszti Nyilatkozat^[1] ^[2] aláírása.
- 1957. eleje - megkezdtek a forradalom idején vállalt szerepükért halálraítélt katonaszemélyek kivégzését.
- 1957. február 11. - megjelent az MSZMP KB *Irányelvei a Magyar Néphadsereg párt és politikai szervei részére*. A kádári vezetés ennek értelmében elkötelezte magát a fegyveres erő pártirányítása, illetve a politikai apparátus által ellenőrzött hadsereg modellje mellett.
- 1957. február 28. - az önálló Honvédelmi Minisztérium vezetésével Révész Géza altábornagyot bízta meg a Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány.
- 1957. november 12. - kiadták az MSZMP KB *Irányelvei...* második változatát, megállapításai a Néphadsereg egész szervezetének a pártállami rendszerbe való újra betagozására vonatkoztak (eszerint közvetve - a párt funkcionáriusain keresztül - az MSZMP KB Politikai Bizottság végezte a hadsereg irányítását, ellenőrzését).
- 1957. december 20. - a fegyveres hatalmi konszolidáció lezárásaként feloszlatták az utolsó karhatalmi alakulatot (a Budapesti Forradalmi-Honvéd Tiszti Ezredet).

A hadsereg beillesztése az új államhatalmi rendszerbe ezzel még nem ért véget. A karhatalmi alakulatok felszámolása és a honvédelemről szóló (a forradalom utáni) első törvény elfogadása közötti átmeneti időszakban egyrészt további előkészítő lépésekre került sor: az MSZMP VII. kongresszusán (1959. november 30.-december 5.) a fegyveres erő minőségű fejlesztését, korszerűsítését jelölték meg alapvető irányvonalnak, a sztálinista mennyiségi célkitűzéssel szemben; ezt azonban csak 1960 után valósították meg. Másrészt a pártvezetés tisztagató-átrendező akcióinak lezárásaként befejezték a hivatásos és a tartalékos tisztek politikai felülvizsgálatát 1957-1958 folyamán. A hivatásos tisztek közül 9018 személyt szereltek le, illetve ezzel párhuzamosan számos a polgári életben dolgozó - a politikai vezetés számára megbízható - személy került be a katonai vezetés meghatározó pozícióiba; egy részük polgári alkalmazott maradt, a többség azonban magas beosztást és rendfokozatot kapott. A kb. 100 000 főt számláló tartalékos tiszti állomány vizsgálatát a Révész Géza felügyelete alatt működő igazolóbizottságok végezték - az 1946-os B-listázásokhoz hasonló módon. A vizsgálatok következtében 1958-ban csoportosan kapták meg az érintettek a leszerelési parancsot - egyszerre akár 50-800 fő is - a következő szöveggel: „Ellenforradalmi magatartás miatt nevezeteket lefokozom, rendfokozatuk honvéd.”

A megfelelően átvilágított-átalakított hadsereg helyzetének stabilizálását a Kádár-rendszeren belül az 1959-1960-as évek fordulójára jelentette, ugyanis ekkor fogadták el a Tiszti Törvényt (az Elnöki Tanács rendelete ebben rögzítette a tiszti állomány jogait és kötelezéseit) és 1960. április 19-én a Honvédelmi Törvényt. Ezen konszolidációs folyamat végére egy olyan - a kádári vezetés által elfogadható - Néphadsereg jött létre, ahol a katonai elit a beosztott tisztikartól elkülönülve, a politikai elitel összefonódva egy idegen (nála harci érték szempontjából hatékonyabb) erőszakos szervezet felügyelete alatt működve; a civil társadalmi kontrolltól mentesítve, mint a hatalom részese és része létezett; és amit így, akár a civil lakossággal szemben is felhasználhatott.

A Ganz Vagon- és Gépgyárban is elvégezték 1957 és 1958 között a náluk foglalkoztatott tartalékos tisztek átvilágítását. A vállalatot a vas-és gépipari, illetve villamosipari termékeivel világhíressé vált Ganz és Társa Villamosági-, Gép-, Vagon- és Hajógyár Rt. 1946. december 1-jétől érvénybe lépő államosítása, majd a mozdony- és gépgyártó üzemegység önálló nemzeti vállalatá szervezésével 1949-ben hozták létre. Az állami vállalat lett a Ganz és Társa Rt. általános jogutódja; fő termékei: a Hargita-típusú motorvonat továbbfejlesztett változatai, vízierőmű-turbinák voltak. Az export részben a KGST-országok részben a Közel-Kelet, Dél-Ázsia és Dél-Amerika felé irányult. Emellett a Ganz gépgyár lett az 50-es évek végén beinduló MÁV dízelesítési programjának egyik fő előkészítője. A dízelvonat-gyártási program megvalósulásához szükséges erőforrások megteremtésére a gazdasági kormányzat 1959. január 1-jével egyesítette a részvénytársaságot a MÁVAG Mozdony- és Gépgyárral; elsősorban a már jól működő munkakapcsolatra, a hasonló termékprofilra és a telekszomszédságra alapozva. Ennek következménye, hogy az '56-os magatartást vizsgáló jelentések már a Ganz-MÁVAG Mozdony-, Vagon és Gépgyár személyzeti osztályának irattárába kerültek.

Az iratanyag egyrészt tartalmazta a Ganz gyárban dolgozó tartalékos tisztek állománylistáit (1957. szeptember 14-i keltezéssel ellátva), másrészt a Ganz Vagon- és Gépgyárban foglalkoztatott tisztekről készített jelentéseket (kb. 350 darab). A felülvizsgálatot a hadkiegészítő parancsnokságok megkeresésére közösen végezték el a vállalatok személyzeti osztályai és pártalapszervezetei. A parancsnokságok által küldött levélhez csatolt feljegyzési lapon található adatok (név, születési év és hely, anyja neve; rendfokozat, szakmai szám; munkahely adatai, üzemi beosztás; lakcím) alapján készült jellemzéseket abcérendben helyezték el az irattárban. Magukon a jellemzéseken már csak a legfontosabb adatokat jegyezték fel: vagy a vizsgált személy nevét, születési évét és helyét, műhelyszámát vagy ezek valamilyen variációját (bizonyos esetekben csak nevet és a foglalkoztatási egység számát tüntették fel, máskor az üzemegység neve/száma már hiányzik, illetve csak a név és a lakcím látható a jelentésben). Formai szempontból is kifejezetten heterogén az iratanyag:

1. az önálló lapra gépelt jellemzések általában keltezve és a személyzeti osztály előadója/osztályvezetője vagy a párt alapszervezeti vezetőségi tagok aláírásával hitelesítve,
2. lappcsíkokra gépelt rövidebb jellemzések, amelyeket utólag egy egész lapra ragasztottak fel; dátumot és aláírást nem tartalmaznak,
3. kézzel (ceruzával, golyóstollal) írt jellemzések, dátum nélkül részben aláírással ellátva, illetve egyes esetekben az informátorok megnevezésével.

A jellemzések terjedelme a kettő-három sorostól a tíz-tizenöt sorosig terjed. Zárásaként szerepel a javaslatadás (ritkán a jelentés legelején), ezek változatai a következők: javasolják, nem javasolják, javaslatot nem tesznek (vagy hiányzik a javaslatadás), fenntartással vagy megosztva javasolják. Négy esetben arra is volt példa, hogy módosították az első javaslatot.

A jellemzések nyelvi stílusán érződik a ragaszkodás egyfajta formanyelvhez, nem ritka az erőltetetten hivatalos megfogalmazás és az ebből fakadóan megbicsakló, nyelvtanilag helytelen mondat szerkesztés. Általában rideg, lényegre törő a stílus, de előfordulnak érzelmileg túlfűtött, indulatos jellemzések is.

A tisztekről szóló jelentéseket tartalmi szempontból négy csoportba osztottam:

1. javasolt MSZMP-tagok
2. javasolt párton kívüliek

3. nem javasolt MSZMP-tagok
4. nem javasolt párton kívüliek

A *javasolt MSZMP-tagok* csoporton belül négy alcsoportot hoztam létre:

- a.) osztályhú, párthú magatartást mutatók,
- b.) munkásörök, karhatalmi csapat tagjai,
- c.) önkritikát gyakorló személyek,
- d.) semleges magatartásúak.

A nem javasolt párton kívüliek csoportnál öt alcsoportot alakítottam ki:

- a.) politikailag nem megfelelő magatartást tanúsítók (a rendszerellenes megnyilvánulások, a harcos párthúság hiánya, a politikai passzivitás és helyezkedő személyiségvonalas tartoztak ide),
- b.) gyanús, nem kommunista világszemléletűek; osztályidegenek,
- c.) rossz munkafegyelműek, alkoholisták egyének,
- d.) internált személyek,
- e.) életkora miatt nem ajánlottak.

A javasolt párton kívülieknél nem volt lehetőség további bontásra: itt a legkarakteresebb példákat közöltem, a nem javasolt MSZMP-tagok csoportnál a közre adott jelentések tekinthetők a jellemző típusoknak.

A jellemzéseket anonimizálva (kivételt ott tettem, ahol az érintett személy születéséhez képest már eltelt 90 év) és szöveghűen közöltem.

A javaslatokat röviden és tömören értékelve a következők állapíthatók meg: azokat a tiszteket, akik az MSZMP tagjai és munkásörök is voltak biztosan javasolták; akiket pedig ellenforradalmi bűncselekmények miatt elítéltek és internáltak, azok tartalékos tisztii rangjának megvonását kérték. A két szélső helyzet közötti esetekben, bár mindig az objektivitás látszatával, de teljesen szubjektív módon döntöttek az illetékes személyek. Ugyanis sok esetben ugyanazon indokok alapján teljesen eltérő javaslatok születtek. A tartalékos tiszteket támogató vagy támadó jellemzések elkészítésének - vállalaton belüli - folyamatáról azonban, valamint a mögöttese meghűződő személyes konfliktusokról, ez az iratanyag nem szolgálhat információkkal.

MOL-XXIX-F-329-g 1. doboz (Magyar Országos Levéltár, Ganz-Mávag Mozdony-, Vagon- és Gépgyár, Személyzeti és oktatási főosztály 1. doboz)

Források

Tartalékos tisztnek javasolt MSZMP-tagok

a.) *Osztályhú, párthú magatartást mutatók*

[1.] N. N. MEO

Komoly politikai képzettséggel rendelkező elvtárs mint propagandista dolgozik, nevel és tanít pártunk politikájának érdekében. Fegyelmezett, rendszerető jó munkaerő, az ellenforradalmi események alatt nem ingadozott. A Honvédség bátran támaszkodhat reá.

MDP, MSZMP tagsága

Javaslat

MDP-, majd MSZMP-tag, a fentiek ismertetése alapján javasoljuk.

N. N. [aláírás] N. N. [aláírás]

[2.] N. N. szül.: 1921. Nagykereki, /N. N./

Az ellenforradalom előtt a villanyszerelő műhelyben dolgozott mint villanyszerelő. Munkáját lelkiismeretesen és pontosan végezte. Az ellenforradalom alatt és után is kiállt a párt politikájának megvalósításáért. Az MDP-nek tagja volt, januárban kérte átigazolását az MSZMP-be. Lelkiismeretes becsületes elvtárs. Vállalatunktól 1957. II. hóban kilépett, mivel személyi ellentétei voltak egyes dolgozókkal. Nagy érdeme van az ellenforradalmárok által az üzemfenntartáson elrejtett fegyverek felkutatásában. Fentiek alapján tisztii állományban való meghagyását javasoljuk.

[3.] 555/4663. N. N. szül.: 1920. Budapest, a. n. N. N.

MDP-tag volt, most MSZMP-tag, alapszervi vezetőségi tag. Az ellenforradalmi időszak alatt rendszeresen bejárta, az ellenőrzése alatt tartotta a műhelyét, mivel ott robbanó és gyűlékony anyagok voltak. A műhelye szintén rendszeresen dolgozott, nem állt le, amikor voltak a sztrájk felhívások. Javasoljuk rendfokozatának meghagyását.

N. N. [aláírás] N. N. [aláírás]

[4.] 523/4663. N. N. szül.: 1921. Dég, a. n. N. N.

Csendes természetű, a párt mellett kiállt a többi műszaki vezetővel együtt. MSZMP-tag, nem túlságosan harcos szellemű, de becsületes dolgozója a társadalomnak. Rendfokozatának meghagyását javasoljuk.

N. N. [aláírás] N. N. [aláírás]

[5.] N. N. 545. m.

Agilis elvtárs, az alapszervi politikai munkáját, mint pártcsoportbizalmi végzi. KISZ vezetőségi tag, népszerű a fiatalság körében, az 545. műhelyben a kommunista ifjúság megszervezésében igen nagy része van.

Javaslat

MDP majd az MSZMP tagja, párthú harcos kiállásáért javasoljuk.

N. N. [aláírás] N. N. [aláírás]

[6.] N. N. 545. m.

Munkásosztályhoz hű, megbízható, becsületes, parasztszármazású elvtárs, aki az ellenforradalmi időben megállta a helyét. Agitált a fiatalok között a disszidálás ellen, helyeselte a SZU segítségét az ellenforradalmi bandák leverésére.

Párttagság

Javaslat

MDP majd MSZMP tagja, a fentiek alapján javasoljuk.

N. N. [aláírás] N. N. [aláírás]

[7.] 720/487. N. N. szül.: 1922. Balatonszabadi, a. n. N. N.

Mint alapszervi titkár az ellenforradalom alatt is töretlenül kitartott a marxi-lenini eszme mellett. Ezzel a magatartásával sok dolgozó megbecsülését vívta ki. Amikor a munkástanács a gyár vezető kádereinek leváltását tervezte, az ellen az első sorban harcolt és szervezte a becsületes dolgozók ellenállását. Jelenleg is, mint alapszervezeti titkár dolgozik. Javasoljuk rendfokozatának megtartásában.

N. N. [aláírás] N. N. [aláírás]

[8.] 720/487. N. N. szül.: 1931. Zsip, a. n. N. N.

Az ellenforradalom alatt a BM operatív csoportjánál dolgozott, részt vett az épület közvetlen védelmében, és napokon át harcolt az ellenforradalom ellen. Párttag és a gyári KISZ vezetőségének, és agitációs bizottságának tagja. Rendfokozatának meghagyását javasoljuk.

N. N. [aláírás] N. N. [aláírás]

[9.] N. N. szül.: 1916. Dévaványa, a. n. N. N.

1956 nyarán szerelt le, addig, mint aktív katonatiszt teljesített szolgálatot éveken keresztül. Ahogy visszakérült műhelyünkbe bizonyos fokig sértődött volt. Az ellenforradalom ideje alatt nem tapasztaltunk nála demokrácia-ellenes megnyilvánulást itt az üzemben, hanem igyekezett egyes demagóg hangokat leszerelni. Ennek ellenére a pártba csak többszöri vele való beszélgetés után áprilisban lépett be. Az elvtársat rendes, becsületes embernek tartjuk, akit ülnöknek is javasoltunk, és az alapszerv vezetőségének is tagja. Rendfokozatának meghagyását javasoljuk.

N. N. [aláírás] N. N. [aláírás]

[10.] 620-6/4663. szül.: 1923. a. n. N. N.

N. N. elvtárs, az üzemfenntartás dolgozója. Jelenleg a 620-6. villamos műhely művezetője. Az MDP-nek tagja volt, az ellenforradalom ideje alatt jól megállta a helyét, a párttal állandóan tartotta a kapcsolatot, műhelyében igyekezett a hőbörgőkkel szemben fellépni, és a termeléssel foglalkozni. Az ellenforradalmi idők alatt dolgozóinak többségét sikerült megnyerni, munkába állítani. Így biztosították a villamosenergia-szolgáltatást. A sztrájkolókkal szemben munkára szólította fel, mint művezető a műhely dolgozóit. Amikor a párt kiállításával foglalkoztak a munkástanácsnál, és a fősztályvezetőt is ki akarták tiltani a gyárból, N. N. elvtárs és a műhelyben lévő kommunisták aláírást gyűjtöttek, a párt és a fősztályvezető mellett. Az MSZMP-be belépett, a múltban is vezetőségi tag volt, jelenleg is az MSZMP vezetőségi tagja. Tartalékos tisztnek továbbra is javasoljuk.

Budapest, 1957. szeptember hó 23.

N. N. [aláírás]

N. N. [aláírás]

N. N. [aláírás]

[11.] 523/0531. N. N. szül.: 1931. Debrecen, a. n. N. N.

Az ellenforradalom idején, mikor az üzemi munkástanács azzal foglalkozott, hogy legyen-e az üzemben párt vagy nem, ill. ne legyen, akkor ő határozottan kiállt a párt mellett és kijelentette, hogy a pártra szükség van, és a tanács a termeléssel foglalkozzon és ne a párttal, meg a sztrájk szervezésével. Ez a határozott fellépés maga után vonta, hogy a többi becsületes dolgozó is csatlakozott az ő véleményéhez, ezzel meg tudták hiúsítani a párt szétverését. MDP-tag volt, most MSZMP-tag, pártbizalmi. Javasoljuk a rendfokozatának meghagyását.

N. N. [aláírás] N. N. [aláírás]

[12.] Vg. II. sz. term. fön.

715/465 N. N. szül.: 1930. a. n. N. N.

MDP-tag volt, jelenleg MSZMP-tag. Iskoláit a Szovjetunióban végezte, és így is viselkedett, és jelenleg is ez tapasztalható nála. Részt vett a gyár fegyveres védelmében. A lakóterületén pedig, mint tolmács segített a szovjet seregeknek felszámolni az ellenforradalmi góccokat. Most, mint a Vagon Gyáregység II. sz. termelési főnökhelyettese végzi a munkáját jól. Rendfokozatának meghagyását javasoljuk.

N. N. [aláírás]

N. N. [aláírás]

b.) Munkásőrök, karhatalmi csapat tagjai

[1.] N. N. szül.: 1921. Újszász, /N. N./

Az ellenforradalom előtt és jelenleg is az Anyag- és áruforgalmi főoszt. vezetője. Az ellenforradalom alatt részt vett a gyári fegyveres őrség megszervezésében, majd az ellenforradalom után aktívan harcolt a gyárunkban lévő ellenforradalmi elemek ellen. Az MSZMP-be megalakulásakor belépett, és részt vett annak megszervezésében. A gyári Munkásőrségnek megalakulásától kezdve mint nehézfegyvernemű rajparancsnok tagja. Fentiek alapján javasoljuk tisztí rangjának megtartását.

[2.] N. N.

Tartalékos tisztí beosztásra továbbra is javasoljuk. Jelenleg is a karhatalomnál teljesít szolgálatot.

N. N. előadó

Budapest, 1957. október 3.

[3.] N. N. 545.

Politikailag megbízható, jó elvtárs, aki az ellenforradalom alatt, a Népköztársaság karhatalmában tevékenyen részt vett a fasiszták elleni harcban, ezért kormány kítüntetésben is részesült.

Párttagság

Javaslat

MDP majd MSZMP tagja, osztályhűség alapján javasoljuk.

N. N. [aláírás] N. N. [aláírás]

[4.] Kilépett '57. VII. 25.

N. N. szül.: 1920. Felsőszeli, a. n. N. N.

MDP-tag volt, most MSZMP-tag, munkásőr. Az ellenforradalom időszakában rendszeresen bejárt. Rendszerető, szorgalmas munkaerő, egy hibát azonban elkövetett, a fizetése miatt önkényesen kilépett, de véleményünk szerint emiatt nem lehet őt megfosztani rendfokozatától. Javasoljuk rendfokozatának meghagyását.

N. N. [aláírás]

N. N. [aláírás]

c.) Önkritikát gyakorló személyek

[1.] N. N.

Az októberi időkben, kezdetben jobboldali elemek befolyása alatt állt. Ennek hatására - bár nem vett részt semmiféle ellenforradalmi cselekményekben - szimpatizált az ellenforradalommal. Annak dacára, hogy ő maga is MDP-tag volt, egy időben pártellenes kijelentéseket tett. Később belátta hibáit, s az MSZMP megalakulása után /1957 januárjában/ belépett a pártba. Tartalékos tisztí állományban meghagyni javasoljuk.

Budapest, 1957. október 3.

N. N. előadó

[2.] N. N.

Üzemünk lapjának a „Motor”-nak volt felelős szerkesztője. Az ellenforradalom előtt a Petőfi-kör szelleme megmérgezte az ő gondolkodását is. Az értelmiség vezető szerepét elismerte, támogatta az erre vonatkozó törekvéseket. Később azután 1957 elején megváltozott az álláspontja, majd belépett a pártba is. Jelenleg már nem dolgozik nálunk. Tartalékos tisztí beosztásában továbbra is meghagyni javasoljuk.

Budapest, 1957. december 23.

N. N. [aláírás]

szem. előadó

VIII. ker. Kiegészítő Parancsnokságnak elküldve

d.) Semleges magatartásúak

[1.] N. N.

A Motorgyártásnál mint a tervecsoport vezetője dolgozik. Munkájával meg vannak elégedve. Tagja a Motorgyári Egyeztető Bizottságnak. Az ellenforradalmi események idején tartózkodó álláspontja helyreállt. Igyekezett mindenfajta politikai állásfoglalástól távol tartani magát. Tagja volt az MDP-nek. Jelenleg MSZMP-tag. Semmi olyan cselekedetéről nem tudok, ami méltatlanná tenné a tart. tisztí rendfokozatra.

'957. IX. 24.

N. N. [aláírás]

[2.] N. N. elvtárs a 620-3. csőszereelő műhely dolgozója, MDP-nek tagja volt, az ellenforradalmi idők alatt semmiféle tevékenységet nem fejtett ki, csendes viselkedésű, jól dolgozó, a hőbörgésben nem vett részt. Csendes szemléltője volt az eseményeknek. Márciusban lépett be a pártba, jelenleg a 24. alapszervezetben vezetőségi tag.

N. N. a fent említett viselkedése miatt /nem állt ki a párt mellett/ nem javasolja, N. N. és N. N. elvtárs javasolja.

1957. szeptember hó 23.

N. N. [aláírás] N. N. [aláírás] N. N. [aláírás]

Tartalékos tisztnek javasolt pártonkívüliek

[1.] 527/052. N. N. szül. 1923. Rákospalota, a. n. N. N.

MDP-tag volt, most nem tagja a pártnak, a környezete miatt nem kérte az átigazolását. A párt mellett volt mindig, és a nehéz időkben is egyetértett a párt alapvető politikájával. Nagyon jó munkaerő és szorgalmas dolgozó. Rendfokozatának meghagyását javasoljuk.

N. N. [aláírás] N. N. [aláírás]

[2.] N. N.

Az októberi események alatt magatartása ellen semmi kifogás nem merült fel. Voltak ugyan különböző téves nézetei, ezek azonban a nagy általánosságban elterjedt nézetektől nem voltak nagyobbak. A szovjet csapatok beavatkozását tárgyilagosan katonai szemmel nézte - és helyeselte - általában a demokratikus erők győzelmét kívánta. Nem párttag. Javasoljuk tartalékos tiszti állományban meghagyni.

Budapest, 1957. október 4.

N. N. [aláírás]
előadó

[3.] Vg. Termelési o. 719/4621. N. N. szül.: 1927. Köröstarcsa, a. n. N. N.

Több éve dolgozik itt, jó szorgalmas és becsületes munkaerő. Az ellenforradalom idején is becsületesen viselkedett, mint fiatal értelmiségi igen érdeklődik az új fejlődés után. Mint vezető mérnök a Vagonygyártáson jó munkát végzett és most is, mint a gyáregység termelési főnöke a tőle telhető legjobb munkát végzi. Javasoljuk rendfokozatának meghagyásában.

N. N. [aláírás] N. N. [aláírás]

[4.] Vg. Géppapl.

609/4422. N. N. szül.: 1916. Budapest, a. n. N. N.

Párton kívüli, MDP-nek sem volt tagja. 1945-46 óta dolgozik a gyárban. Polgári beállítottságú ugyan, de ellenséges magatartást sohasem tapasztaltunk vele kapcsolatban. Javasoljuk rendfokozatának megtartásában.

N. N. [aláírás] N. N. [aláírás]

[5.] N. N.

Az ellenforradalom előtt rendszeres látogatója volt a Petőfi-körnek. Innen elég sok téves nézetet hozott magával. Közvetlenül az ellenforradalmi cselekmények alatt azonban helyt állt. Pl. a Népligetben 3 suhantól elszedte géppisztolyukat és behozta a gyárba. Később /dec.-jan./ újból érezni lehetett rajta a Petőfi-kör romboló hatását, ez azonban később tisztázódott benne. Nem párttag. Javasoljuk tartalékos tiszti állományban megtartani.

Budapest, 1957. október 4.

N. N.
[aláírás]

[6.] N. N. szül.: 1932. Kispest, /N. N./

Az ellenforradalom előtt és azóta is a Hajtóműszerkesztésen dolgozik. Félénk, félszeg, lányos természetű - alkalmazkodó. Tekintettel a műszaki képzettségére, tiszti rangjának meghagyását javasoljuk.

[7.] Vg. Kocsiterv.

609/4712. N. N. szül. 1918. Budapest, a. n. N. N.

Párton kívüli, az MDP-ből 1950-51 táján zárták ki. Tudomásunk szerint volt nyugati fogságban /pockingi táborban/ is. Jó képességű, nagy tudású vezető mérnök. A fiatalok szakmai nevelésében sikereket ért el. Az ellenforradalom ideje alatt nem nyilvánított véleményt, de utána az ő csoportja kezdte el itt a rendszeres munkát. Mindig készséggel és láthatólag őszintén állt a párt rendelkezésére. Itteni munkája és magatartása alapján javasoljuk rendfokozatának megtartását.

N. N. [aláírás] N. N. [aláírás]

[8.] Vg.szerk. Géppapl.

609/44120. Várkonyi Hunor szül. 1909. Sárvár, a. n. Bradl Gizella

Polgári beállítottságú, párton kívüli egyén. MDP-nek sem volt tagja. Az ellenforradalom idején nem nyilvánított véleményt, viszont szoros kapcsolatot tartott és ma is tart fenn régi Ganz-gyári párton kívüli vezetőkkel. Javasoljuk rendfokozatának megtartásában, bár bizalmát nem osztja meg velünk.

N. N. [aláírás] N. N. [aláírás]

[9.]

710./Szem. 1957. december. 17.
N. N. 124.

A tartalékos tisztek felülvizsgálásával kapcsolatban N. N.-ről /szül.: 1925. Miskolc, a. n. N. N./ adott véleményünk téves információ alapszik, így a valóságnak nem felel meg teljes mértékben.

A helyes vélemény a következő:

1956. IV. 9-én került vállalatunkhoz a Hídépítő Vállalat Gépjavitó és Gépkölcsonzó Ö. E. központi telepéről, ahol mint villanyszerelő dolgozott. Üzemünkbe, műszaki munkakörbe a Vízgépésztervezésre került, mivel a Villamosipari Technikum III. évfolyamát akkor végezte. Munkáját szorgalmasan és lelkiismeretesen végezte és végzi jelenleg is. Az októberi ellenforradalom alatt üzemünkben semmiféle ellenforradalmi tevékenységben nem vett részt, viselkedése semlegesnek mondható. Általában az egész magatartása szolid, csendes. A villamosipari technikumot elvégezte, jelenleg, mint technikus dolgozik. Fentiek alapján tiszti rangjának meghagyását javasoljuk. Ez a vélemény a pártalapszervezet vezetőségével történt megbeszélés alapján készült el.

XI. ker. Kieg. Parancsnokság
Budapest

N. N. [aláírás]
szem. oszt. vez.

[10.] Balázs Béla 1905. szül.: Győrszentiván, /Bachmann Katalin/

Az ellenforradalom előtt és azóta is a hajtómű-szerkesztésen dolgozik. Munkáját kiválóan, jól végzi. Szorgalmas, lojális, az ellenforradalom alatti magatartása korrekt volt. Fentiek alapján tiszti rangjának meghagyását javasoljuk.

[11.] 527/052. N. N. szül.: 1921. Tiszaroff, a. n. N. N.

Jó munkaerő, a zavaros időkben nem hőbörgött, rendszeresen bejárt dolgozni. Nem volt párttag. Mint brigádvezetőt szeretik a munkatársai. Egy hibája van, hogy szereti az alkoholt, többször jött be illuminált állapotban. Ezért véleményünk szerint nem veszítheti el rendfokozatát, tehát javasoljuk annak meghagyását.

N. N. [aláírás] N. N. [aláírás]

[12.] Vg. Kocsiterv.

609/4423. N. N. szül.: 1920. Nyáregyháza, a. n. N. N.

Munkásszarmazású technikus, az MDP-ben pártbizalmi volt, az MSZMP-be nem kérte átigazolását. Csendes, szorgalmas dolgozó. Az ellenforradalom ideje alatt még csak nem is szimpatizált az ellenforradalommal. Rendfokozatának meghagyását javasoljuk.

N. N. [aláírás] N. N. [aláírás]

[13.] N. N.

Nem vett részt semmiféle ellenforradalmi cselekményben. Megjegyzései, viselkedése ingadozó. Sokszor nem tudta határozottan ő maga sem, kinek adjon igazat. Ez a magatartása ma is fennáll. Munkájában igen aprólékos-siránkozó természet, ennek ellenére elvégzi feladatát. Nem párttag. Javasoljuk tartalékos tiszti beosztásban meghagyni.

N. N. [aláírás]

ea.

Budapest, 1957. október 3.

[14.] 720/487. N. N. szül.: 1931. Polgárdi a. n. N. N.

A fiatal mérnökök közül környezetében a legbecsületesebben viselkedett. Az álhazafias fellángolásokat elítélte. Munkáját a sztrájk időszaka alatt is becsületesen végezte. Párttag nem volt, jelenleg sem az. Javasoljuk rendfokozatának megtartásában.

N. N. [aláírás] N. N. [aláírás]

Tartalékos tisztnak nem javasolt MSZMP tagok

[1.] N. N. szül.: 1921. Jánosi /N. N./

Az ellenforradalom előtt és jelenleg is a Külföldi üzemellátó osztályon dolgozik. Az MDP-nek tagja volt, jelenleg MSZMP-tag. Erősen helyezkedő típus, véleményünk szerint a pártba is azért kérte átigazolását, hogy beosztását megtarthassa. Az ellenforradalom alatt semleges magatartást tanúsított. Fentiek alapján tiszti rangjának meghagyását nem javasoljuk.

[2.] N. N. 544. m.

Párttag, az ellenforradalom időszaka alatt ingadozó volt a magatartása, sok esetben a hangadókkal egy véleményen volt. Gazdasági munkáját jól végzi, mint a segédgépek művezetője szakképzés területén eredményesen dolgozik.

Javaslat

MDP, majd az MSZMP tagja. Az ellenforradalom alatt tanúsított ingadozó magatartása miatt nem javasoljuk.

N. N. N. N. [aláírás]

[3.] N. N. 547.

Jó szerelő szakember aki már több ízben lett kiküldve szerződésre, a legtöbb pártmunkáját ezen keresztül fejtí ki. Ezen kívül komolyabb pártmunkát a műhelyben nem fejtí ki, pedig erre minden tehetsége meg van.

Javaslat

MDP majd MSZMP tag. Semmilyen politikai tevékenységet nem fejtí ki az alapszervben, nem javasoljuk.

N. N. [aláírás]

[4.] N. N. szül.: 1928. Szeged, N. N.

Az ellenforradalom előtt és jelenleg is az anyagbeszerzési osztályon dolgozik. MDP-tag volt, de átigazolását csak április végén kérte. Jelenleg MSZMP-tag. Az ellenforradalom alatt a VII. parancsnokság kb. 1956. X. 26-a körül behívta szolgálatra. 1956. XI. 2-án bejött a gyárba fizetéséért. Katonaruhában volt és sorban állás alatt azt a kijelentést tette, hogy a „Kilián laktanyánál harcolt az apjával együtt”. Magatartása általában passzív volt. Fenti kijelentést vállalatunk Fizgép. főosztályán dolgozó N. N. elvtársnő hallotta. Fentiek alapján nem javasoljuk a tiszti állományban való meghagyását.

[5.] N. N. szül.: 1922. Szolnok, N. N.

Az ellenforradalom előtt és jelenleg is a gyártásfejlesztési osztályon dolgozik Volt MDP-tag, de átigazolását csak április végén kérte. A taggyűlésen beismerte, hogy gyáva volt és félt, ezért kérte ilyen késve az átigazolását is. Gazdasági munkáját jól végzi el. Jelenleg az MSZMP tagja. A fentiek alapján nem javasoljuk a tiszti állományban való meghagyását.

Tartalékos tisztnak nem javasolt párton kívüliek

a.) *Politikailag nem megfelelő magatartást tanúsítók*

Rendszerellenes megnyilvánulások:

[1.] 720/467/11. N. N. szül.: 1932. Kámon, a. n. N. N.

Az ellenforradalom időszaka alatt, és az azt követő időkben tett kijelentései és magatartása azt bizonyították, hogy nem híve a népi demokráciának. Ennek alapján a tartalékos tiszti állományban való megtartását nem javasoljuk.

Politikai beállítottságára jellemző, hogy eszményképe az amerikai „szabad” demokrácia, a korlátlan lehetőségek hazája. Nyugatimádata - bár ez azelőtt is ismeretes volt - az ellenforradalmi eseményeknél feltűnő volt. Ezt nem is tagadta, sőt kérkedett vele. Nem értett egyet az orosz csapatoknak Magyarországon való tartózkodásával, a harcba való beavatkozásával. Egész beállítottsága rosszindulatúan demokrácia-ellenes. Nem hangoskodó, alamuzsi, sunyi természetű.

Budapest, 1957. december 20.

N. N. [aláírás] N. N. [aláírás]

[2.] N. N.

Felszabadulás előtt tisztviselő volt, jelenleg átképzett esztergályos. Munkáját szorgalmasan végzi. Politikailag nem tartom megbízhatónak, a kapitalista rendszer híve.

Ellenforradalmi időszak alatt szóbeli megnyilvánulásai voltak, tevékeny részvételtől nincs tudomásom.

[3.] N. N. MEO

Nem megbízható, aki az ellenforradalmi időszakban még az elvtárs megszólítást is kikérte magának. Semmilyen gazdasági és politikai funkció betöltésére nem javasoljuk.

Párttagság. Sem MDP-tag nem volt, sem MSZMP-tag.

N. N. [aláírás] N. N. [aláírás]

[4.] 528/467. Gyurkovics Lajos szül.: 1913. Mezőhegyes, a. n. Misurda Jolán

Nem volt tag és most sem az, nem is igen akar hallani róla. Az ellenforradalom időszakában nem tapasztaltunk különöset, de a nyugati technika bálványozása annyira túlzott nála, hogy ami itt van az csak rossz lehet és fitymálva beszél eredményeinkről. A nyugatra való erős orientálódása és magatartása a népi demokráciával szemben, meggondolásra késztet bennünket. A fentiek alapján mi nem javasoljuk néphadseregünk tisztjének.

N. N. [aláírás] N. N. [aláírás]

[5.] N. N.

Az ellenforradalmi események alatt a hőbörgők közé tartozott. Állításai, mondanivalója teljesen zavaros, azt állította pl., hogy a párt kellemetlenséget okozott neki azzal, hogy egy két szobás lakást jutott neki stb. A taggyűlés határozata az volt, a pártszervezet javasolja a kieg. par.ságnak, hogy tart. tiszt. rangját vonja meg.

1957. IX. 25.

N. N. [aláírás]
vez. tag

N. N. [aláírás]
vez. tag

N. N. [aláírás]
vez. tag

[6.] N. N. 547. Kísérleti próba

Az ellenforradalmi események alatt elég hangos volt, mindennel elégedetlen volt. Lakást foglalt egy pártházban, [olvashatatlan szó] ezek arra következethetnek, hogy politikailag nem megbízható. Művezetője szerint a munkában is válogató.

MDP, MSZMP tagsága

Javaslat

Nem párttag, az ellenforradalom alatti időszakban kifejtett népi demokrácia elleni agitáció alapján *nem* javasoljuk. N. N. [aláírás]

[7.] N. N.

Az ellenforradalmi időszakban nem párthú kommunistához méltóan viselkedett. Csatlakozott az 546. műhely hangadóihoz, a Szabad Európa rothadt propagandáját terjesztette. Nem megbízható, akit a párttaggyűlés nem fogadott el az MSZMP soraiban.

Javaslat

Az MDP tagja volt, az ellenforradalom alatt tanúsított pártellenes magatartása miatt nem javasolunk. N. N. [aláírás]

N. N.

N. N. [aláírás]

[8.] N. N. [az] utcán találkozott vele december első hetében, és ezt mondta neki N. N.: „Szeretek, mint embert, de utállak, mert kommunista vagy.”

701./Szem.
N. N.

1957. december 16.
124.

Telefon kérésükre újból közöljük, hogy a szóban forgó N. N.-ról az alapszerv vezetőségének a véleménye a következő: Az ellenforradalmi események előtt - miután a katonaságtól leszerelt - szidta a hadsereget, azt állítva, hogy az gazemberekből áll. Az ellenforradalmi események alatt magatartása demokráciaellenes volt. Tevékenyen nem vett ugyan részt az ellenforradalomban, de szidta a szovjet hadsereget, nem értett egyet azzal, hogy Magyarországon tartózkodnak. A karhatalom megalakulása után azt állította, hogy azok is csibészekből állnak éppen úgy, mint a Kádár-kormány. Magatartása miatt nem tartjuk alkalmasnak tartalékos tisztnek.

N. N. [aláírás]
pártvez. tag

N. N. [aláírás]
pártvez. tag

N. N. [aláírás]
pártvez. tag

VI., Kieg. Parancsnokság,
Budapest
VI. Szófia u.9.

[9.] Vg.szerk. 609/4411. Mina András szül.: 1909. Zajzon, a. n. Máris Róza

Párton kívüli vezető mérnök. Az ellenforradalom ideje alatt tudomásunk szerint semmilyen ellenforradalmi tevékenységet nem fejtett ki a harci cselekményekben. A párttal szemben való többéves bizalmatlansága azonban az ellenforradalom ideje alatt is megnyilvánult /kokárdaviselés 1956. nov. 2-án/ Ez a jelenség ebben az időben félreérthetetlenül megmutatta a hovatartozását. Ezért nem javasoljuk rendfokozatának megtartásában.

N. N. [aláírás] N. N. [aláírás]

[10.] N. N. szül.: 1931. Budapest, lakik: Bp. XII. Stromfeld A. u. 37.

N. N. 1954-ben jött a Ganz Vagongyárba. A Karbantartó és Szolgáltató Gyáregységben dolgozik, mint mérnök. Tudomásunk szerint alhadnagy. N. N. 1955-ben jelentkezett a pártba, tagjelöltnek. Tagjelöltségi ideje alatt DISZ munkával bízta meg az alapszervezet vezetősége. Pártmegbízatását tagjelöltsége ideje alatt rendszeresen elvégezte, majd mikor párttagnak felvették 1956-ban, kezdte elhanyagolni pártmunkáját. Többszöri figyelmeztetésre volt szükség, hogy vállalt feladatát elvégezze. Az ellenforradalom ideje alatt megértettük régi viselkedésének okát, mert október 23-án az egyetemi ifjúság követeléseire harcolt. Hangoztatta, mondjuk fel a varsói szerződést, ki a ruszikkal az országból, ki a párttal a gyárból, nincs szükség rá a gyárban. Mint munkástanács tag a sztrájk mellett kiállt, a sztrájk ideje alatt bejárt a gyárba, az irodába kártyáztak. A december 6-án megtartott kommunista felvonulásról az volt a véleménye, hogy a párt provokálta a verekedést a körúton, és nem kellett volna csinálni ezt. Úgy láttuk, hogy örült annak, hogy a vörös zászlót ki akarták csavarni elvtársaink kezéből. A fent elmondottak alapján tartalékos tisztnek nem javasoljuk.

Budapest, 1957. szeptember hó 24.

N. N. [aláírás]

N. N. [aláírás]

N. N. [aláírás]

[11.] N. N. lakik: X. ker. Harmat u. 14-16. III: em. B lépcső II. em. 1.

N. N. az ellenforradalom előtti időben aktív katona, politikai tiszt volt. Tudomásom szerint századosi rangban. Valamilyen okból kifolyólag 1955 végén leszerelték. Az MDP-nek tagja volt, az ellenforradalom előtt mint segédmunkás dolgozott. Az ellenforradalom ideje alatt

bemondása szerint, november 4-ig a X. kerületi pártbizottságon volt, a pártházat védeni. November 4-e után megváltozott a véleménye, kijelentette, hogy őt nem érdekli semmi, ő nem lesz párttag, őt nem bánthatja senki, mert ő ENSZ állampolgár. November 4-től kezdve a rend helyreállításáig kijárt a vasúthoz és más

különböző helyekre, főleg élelmiszert és italt hordani. Éppen úgy hordta a különböző cikkeket, mint a nép salakja. Beszélt a szovjet csapatok kivonulásáról. Jelenleg nem tudom párttag-e vagy nem, véleményem szerint sem párttagnak sem katonatisztnek nem való.

Budapest, 1957, szeptember hó 23.

N. N. [aláírás]

[12.] 557/0622. N. N. szül. 1921. Sarud, a. n. N. N.

MDP-tag volt, most hallani sem akar a párttól. A párt újjászervezése alkalmával kijelentette, hogy neki elege van a „hantából”. A párt ellen agítált, ez meg is mutatkozott a műhely dolgozóinak a magatartásában. Mint volt MDP alapszervezeti vezetőségi tagnak tekintélye volt a műhely dolgozói előtt. A fentiek alapján nem javasoljuk rendfokozatának meghagyását.

N. N. [aláírás] N. N. [aláírás]

[13.] N. N.

Kijelentései elsősorban a Szovjet Hadsereg magyarországi itt tartózkodásával kapcsolatosak. Kifogásolta azt, és a hozzá közel állóknak többször kijelentette: „Piszkos csibészek, mikor mennek haza?” A Kádár-kormányra is megjegyzéseket tett, pl.: „Kádár és kormánya egy gyengeelméjű társaság” stb. Az alapszervezet vezetősége és a személyzeti osztály továbbra is fenntartja azt a kérését, hogy a tartalékos tiszt állományból töröljék.

Budapest, 1958. január 15-én

N. N.

szem. előadó

Harcos párthűség hiánya:

[1.] 600/642. szül.: 1915 anyja N. N.

N. N. elvtárs több év óta ismerősünk a gyárban a pártbizottság sofőre volt. Az ellenforradalom ideje alatt, semmiféle pártellenes tevékenységet nem fejtett ki. Népi demokráciánk híve, az ellenforradalmi idők alatt mint gépkocsivezető kocsijával kiment a városba, fegyvereket akart szerezni. A gyár megvédésére. Az ellenforradalmat nem segítette elő. Az MDP-nek tagja volt, pártmunkája: vezetőségi tag volt. Az oktatásban állandóan részt vett, az ellenforradalom után nem lépett be az MSZMP-be, bár pártellenes magatartást nem tanúsított. Megkérdeztük, miért nem lép be a pártba, azzal indokolta, hogy nem akarja kitenni magát bizonyos hajszáknak és félelemnek. A rendszer ellen semmiféle tevékenységet nem fejt ki, mint párton kívüli a rendszert segíti.

N. N. elvtárs javasolja katonatisztnek, N. N. és N. N. elvtársak nem javasolják.

Budapest, 1957. szeptember hó 23.

N. N. [aláírás] N. N. [aláírás] N. N. [aláírás]

Politikai passzivitás:

[1.] N. N. jellemzése /1920. Marosvásárhely, N. N./

A Szerszámgyártás precíziós öntödéjében, mint öntő-keramikus dolgozik. Munkakészsége, fegyelme, valamint szakmai felkészültsége kifogástalan. Az ellenforradalom előtt passzív párttag volt, pártmunkát nem végzett, rendezvényekre nem járt. Az ellenforradalom után nem lépett be a pártba. Politikai hovatartozását, nehéz megállapítani, de még szimpatizánsnak sem lehet nevezni. Ha nem is ellenség, de a politikai passzivitása nem teszi őt alkalmassá tartalékos tiszt funkcióra.

Budapest, 1957. IX. 24.

N. N. [aláírás]

[2.] N. N.

Az ellenforradalmi események alatt elég határozatlan viselkedésű volt. Nem támogatta ugyan az ellenforradalmat aktívan, de ellenük sem cselekedett. Ellentétes megjegyzéseivel a jobboldali elemeket inkább bátorította, mint fékezte. Azóta passzív magatartást tanúsít. Nem párttag. Nem javasoljuk tartalékos tiszt állományba.

N. N. [aláírás]

Budapest, 1957. október 3.

[3.]

620-7/0311.

N. N. 1957 óta a 620-7. műhelyben dolgozik. Ez idő alatt a pártban nem volt tagja, munkájában becsülettel helyt áll, tudomásunk szerint 1952 előtt párttag volt. Ismeretlen okból kizárták. Véleményünk szerint politikai kérdésekben tisztán lát, az ellenforradalom ideje alatt semmi párt, vagy kormányellenes tevékenységet nem fejtett ki, mert hosszabb ideig beteg volt. Minek utána sem szakszervezeti, sem politikai kérdésekkel nem foglalkozik, tartalékos tisztnek nem javasoljuk.

Budapest, 1957. szeptember hó 24.

N. N. [aláírás] N. N. [aláírás] N. N. [aláírás]

[4.] N. N. 546. m.

Csendes, szorgalmas dolgozó, aki minden politikai tevékenységtől távol tartja magát, olyan se hideg, se meleg természetű. Az ellenforradalom alatt semmilyen rosszindulatú tevékenységet nem fejtett ki.

Párttagság

Javaslat

Sem az MDP, sem az MSZMP pártban nem tagja, nincs benne osztályharcos szellem, nem javasoljuk.

N. N. [aláírás]

N. N. [aláírás]

Helyezkedő személyiségvonalás:

[1.] Vg. Kocsiterv.

609/4722. Hernády Elemér szül.: 1911. Sopron, a. n. Rusitska Jozefin

Párton kívüli, nem volt MDP-tag sem. Végtelenül udvarias, végtelenül bizalmas /a párton kívüli befolyásos emberek felé/. Végtelenül bizalmatlan /a párt és a párttagok felé/. Az ellenforradalom ideje alatt nem volt teljesen csendes, de arra is vigyázott, hogy ne kompromittálja magát. Rendfokozatának megtartását nem javasoljuk.

N. N. [aláírás] N. N. [aláírás]

[2.] Vg.szerk. 609/4472. N. N. szül.: 1916. Lippa, a. n. N. N.

Párton kívüli, nem volt MDP-tag sem. Hajbókoló ember /a párton kívüli befolyásosak felé öszintén, a párt és a párttagok felé pedig képmutatásból/. Az ellenforradalom ideje alatt elég mozgékony volt olyan baráti körben, amelyből nem szivárgott ki semmi. Rendfokozatának megtartását nem javasoljuk.

N. N. [aláírás] N. N. [aláírás]

b.) Gyanús, nem kommunista világszemléletűek; osztályidegenek

[1.] N. N. 546. m.

Az 546. műhelyhez tartozó tartalék-alkatrészeket biztosító csoportnál, mint alkatrészeket szállító segédmunkás van alkalmazásban. Csendes, szorgalmas dolgozó, akiről tudjuk, hogy Horthy tiszt volt, megfigyelésünk szerint nem politizál, csendes ember, aki beilleszkedett a termelőmunkába. A Horthy-tisztség viselés alapján nem javasoljuk.

N. N. [aláírás]

[2.] Erney György szül.: 1910. Legnano, /Sány Magdolna/

Az ellenforradalom előtt és jelenleg is Hajtóműszerk. osztályon dolgozik. Munkáját szorgalmasan és lelkiismeretesen végzi el. Osztályidegen, apja gyártulajdonos volt. Az ellenforradalom alatt semleges magatartást tanúsított. Az MDP-nek nem volt tagja, jelenleg sem párttag. Fentiek alapján tisztí állományban való meghagyását nem javasoljuk.

[3.] N. N. szül.: 1921. Budapest, /N. N./

Az ellenforradalom előtt és jelenleg is a Motorszerkesztési osztályon dolgozik. Lövöldözések alatt lakását elhagyni nem merte. MDP-nek tagja volt, jelenleg nem párttag. Az ellenforradalom alatt kijelentette, hogy tisztí rangjáról lemond, vallásos meggyőződésű, tisztí rangjának meghagyását nem javasoljuk.

[4.] N. N. szül.: 1918. Darufalva /N. N./

Az ellenforradalom előtt és után, a bérelszámolásban dolgozik. Igen jó munkaeerő. Volt párttag, átigazolását az MSZMP-be nem kérte. Igen nagymértékben iszákos. Világnézetileg idealistának vallja magát. Az ellenforradalom alatt semleges magatartást tanúsított. A fentiek alapján nem javasoljuk tisztí állományban való meghagyását.

[5.] N. N. szül.: 1931. Budapest, /N. N./

Az ellenforradalom előtt és jelenleg is a Vízgépszerek.-en dolgozik. Munkáját rendesen elvégzi. Politikailag passzív, nem párttag. Értelmiségi családból származik. Erősen polgári beállítottságú. Az ellenforradalom alatti magatartása szintén passzív volt. Fentiek alapján nem javasoljuk tisztí állományban való meghagyását.

[6.] N. N. szül.: 1917. Budapest /N. N./

Az ellenforradalom előtt és jelenleg is a Vízg. főosztályon dolgozik. Munkáját igen szorgalmasan, jól végzi. Úgy a múltban, mint jelenleg politikai pártnak tagja nem volt. Az ellenforradalom alatt semleges magatartást tanúsított. A múltban, Ganz-gyári cserkészcsapatban vezető tisztséget töltött be. Alázatos, szinte meghunyászkodó természetű. Vezetői utasításait minden ellenvélemény nélkül végrehajtja, önálló véleménye nincs. Fentiek alapján tisztí állományba való meghagyását nem javasoljuk.

[7.] N. N.

Tartalékos tisztí állományból való törlését javasoljuk, mert magatartása az októberi eseményekkel kapcsolatban nem volt megfelelő. Szimpátiáját fejezte ki a letartóztatott munkástanácsstagok iránt, a sztrájk folytatása mellett foglalt állást. Mint volt horthysta katonatisztet nem tartjuk megbízhatónak a néphadsereg tisztjeként.

N. N. [aláírás]

Budapest, 1957. október 3.

[8.] N. N.

Tartalékos tisztí állományból való törlését javasoljuk, mert magatartása az októberi eseményekkel kapcsolatban nem volt megfelelő. Szimpátiáját fejezte ki a letartóztatott munkástanácsstagok iránt, a sztrájk folytatása mellett foglalt állást. Mint volt horthysta katonatisztet nem tartjuk megbízhatónak a néphadsereg tisztjeként.

N. N. [aláírás]

Budapest, 1957. október 3.

[9.] N. N.

Nem megbízható, politikai magatartása inkább keresztényszocialista beállítottságú. A műhelyben a pártonkívüliekkel a SZU hadserege ellen agitált.

Párttagság

Javaslat

Sem az MDP-nek, sem az MSZMP-nek nem tagja, politikailag nem megbízható, ezért nem javasoljuk.

N. N. [aláírás] N. N. [aláírás]

[10.] Vg. Gépszerek.

609/4423. Melichnár Antal szül.: 1906. Budapest a. n. Erdey Teréz

Párton kívüli, az MDP-nek sem volt tagja. A párttal szemben mindig bizalmatlan volt. Tudomásunk szerint cca. 200 hold péceli birtoka lett államosítva, ő pedig volt MÁV főtanácsos. Osztályidegen. Nem javasoljuk rendfokozatának megtartását.

N. N. [aláírás] N. N. [aláírás]

[11.] Vg. termelési o. 719/553. Dr. Persányi Ferenc szül.: 1912. Budapest a. n. Szvoboda Magda

Körülbelül 2 éve van üzemünkben. Nem volt párttag, jelenleg sem az. Nagypolgári beállítottságú, és ez jelentkezett az ellenforradalom ideje alatt is. A párt ellen szavazott, és a kommunista vezető ellen is. A doktorátusi fölénye és nyilván a megnyilvánulásai hozzájárultak, hogy osztályán egy párttag sincs /a múltban voltak/, s hónapokon keresztül a szakszervezetnek sem voltak hajlandók tagjai lenni. Nem tartjuk megbízhatónak. Rendfokozatának meghagyását nem javasoljuk.

N. N. [aláírás] N. N. [aláírás]

[12.] Véleményezés: N. N. elvtársról

601/293.

N. N. segéd munkás a 601. műhelyben kb. 6 hónapja dolgozik, az ellenforradalom ideje alatt a Raktár osztályánál dolgozott. Ezért a raktár osztály dolgozóitól kértünk N. N. segéd munkásról véleményt. N. N. művezető és N. N. elvtársak véleménye szerint az ellenforradalom ideje alatt N. N. rendszeresen bejárt a gyárba, ez idő alatt gyáron belül a párt, a kormány és a rendszer ellen semmi ellenséges kijelentést nem tett. Mint daruvezető a munkáját a Raktár osztályon is és a 601. műhelyben is jól végzi, munkatársai szeretik, ő munkatársainak mindenben segítségükre van. Véleményünk szerint ennek ellenére nem helyes, ha meghagyjuk tartalékos tisztnek, mert a Horthy-rendszerben is katonatiszt volt, Gömbös Gyula és N. N. édesanyja édestestvérek voltak. Azt hisszük, hogy a fent említett okok miatt nem alkalmas a mi rendszerünkben katonatisztnek.

Budapest, 1957. szeptember hó 23.

N. N. [aláírás]

N. N. [aláírás]

N. N. [aláírás]

Szül.: 1923. a. n. N. N.

c.) *Rossz munkafegyelműek, alkoholista egyének*

[1.] N. N.

Rendkívül laza munkafegyelmű, renitens ember. Családi élete igen rendezetlen. Megrögzött alkoholista, emiatt munkahelyén sem kedvelik. Az októberi események alatti magatartása nem kifogásolható. Nem párttag. Tartalékos tiszt beosztásában meghagyni nem javasoljuk.

Budapest, 1957. október 15.

N. N. [aláírás]

[2.] 738./Szem.

N. N.

Mint karbantartó lakatos dolgozik üzemünkben. Igen rossz munkaerő szakmailag nagyon gyenge, sokat csavarog. A szaktársak nem szívesen dolgoznak vele. Szeleburdi, komolytalan viselkedésű egyén, tekintélye a többi dolgozó felé egyáltalán nincs. Politikai felfogás szempontjából a népi demokrácia mellett áll, azonban nézeteiben, sok zavaros megnyilvánulás tapasztalható. Általában egész viselkedésén látható ez. Nem javasoljuk tartalékos tiszt beosztásában meghagyni.

Budapest, 1957. december 27.

N. N. [aláírás]
szem. előadó

[3.] N. N. 547. m.

Becsületes, szorgalmas, jó szerelő. Egy időben ivott, ami által a munka fegyelme is rossz volt, ha ivásnak adta magát 1-2 napig hiányzott a munkából. Párton kívüli, ha erről a szenvedélyéről nem tud leszokni, ennek a tisztségre a betöltése alkalmatlan.

N. N. [aláírás]

d.) *Internált személyek*

[1.] N. N.

Ellenforradalmi cselekményei miatt, a gyárból 1957. III. 28-án a Mt. 29. § (1) c. pontja alapján elbocsátották. Jelenleg internálva van. Tartalékos tiszt állományból való törlését kérjük.

N. N. [aláírás]

előadó

Budapest, 1957. október 3.

e.) *Életkora miatt nem ajánlottak*

[1.] N. N.

Munkáját jól végzi, korához képest szorgalmas munkaerő. Politikailag passzív, az ellenforradalmi eseményeknél is tartózkodott a megnyilvánulásoktól. Időskorára való tekintettel nem javasoljuk továbbra is meghagyni tartalékos tiszt állományban.

Budapest, 1957. december 20.

N. N. [aláírás]
szem. Előadó

A hadkiegészítő parancsnokság megkeresése

MAGYAR NÉPHADSEREG
XVIII. ker. Kieg. Pság.
Ganz Vagon és Gépgyár /Sz. ü.o./
Bp. VIII. [!]

Kérem a Vállalat /Intézmény/ Igazgatóját, hogy a csatolt „Feljegyzési lap”-on szereplő tartalékos tisztről a véleményt megadni és azt posta fordultával parancsnokságomnak visszaküldeni.

A jellemzésben térjen ki az alábbiakra:

1. az ellenforradalom alatti magatartásra,
2. a párt és a kormányhoz való viszonyára,
3. munkához való viszonyára.

N. N. alezredes [aláírás]

kieg. pk.-h.

Tartalékos tisztnek fenntartással javasolt személy

522/4663. N. N. szül.: 1926. Budapest, a. n. N. N.

MDP-tag volt, most MSZMP-tag. A nehéz időkben rendszeresen bejárt, de erősen ingadozott és ez a magatartása befolyásolta a műhely dolgozóit is, mert mint műszaki vezető állandóan a dolgozók között volt. Rendfokozatának megtartását azzal a fenntartással javasoljuk, ha a hadseregnél megfelelően viselte magát.

N. N. [aláírás] N. N. [aláírás]

Felülbírált jelentés

A jellemzés első változata:

N. N.

Régi ludovikás tiszt. Munkahelyén sem munkája, sem politikai magatartása ellen kifogás nem merült fel. Munkatársai elmondják, sokszor meséli /N. N./ milyen jó módban élt azelőtt, házaik, földje voltak a szüleinek /réggi nagybirtokos családból származik/. Az alapszerv vezetősége, dacára hogy magatartása ellen pillanatnyilag kifogás nincs, nem javasolja tartalékos tiszt beosztásban meghagyni. Nem párttag.

Budapest, 1957. október 14.

N. N. [aláírás]

A jellemzés módosított változata:

1451/Szem.

1958. június 26.

N. N.

Kérésükre közöljük, hogy N. N. ügyében az alapszerv vezetőségével egyetértésben a következő javaslatot tesszük:

N. N. üzemünkben 9 éve dolgozik és munkája ellen az eltelt idő alatt kifogás nem merült fel. Annak dacára, hogy horthysta katonatiszt volt, politikailag nem eshet kifogás alá magatartása, mert, bár mint párton kívüli nem aktív támogatója az alapszerv politikai munkájának elfogadását, elismerését tükrözi. Az ellenforradalom alatt sem volt ellene kifogás, ellenforradalmi cselekményekben nem vett részt. Amennyiben tartalékos tiszt rang meghagyásának az nem akadály, hogy aktív tiszt volt a múlt rendszerben, úgy az alapszerv vezetősége a tartalékos tiszt rangjának meghagyását javasolja, gyáron belüli magatartása alapján.

XVII. ker. Kieg. Parancsnokság

Budapest

[olvashatatlan cím]

Címkék:

[1956](#) ^[3]

[Ganz](#) ^[4]

[MÁVAG](#) ^[5]

[Kádár János](#) ^[6]

[Rákosi](#) ^[7]

[Magyar Néphadsereg](#) ^[8]

[határőrség](#) ^[9]

[MSZMP](#) ^[10]

[Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány](#) ^[11]

Kiadás: 5. évfolyam (2005) 3. szám

N. N. [aláírás]

szem. oszt. vez.

Forrás webcím: https://www.archivnet.hu/hetkoznapok/tartalekos_tisztek_56os_magatartasat_vizsgalo_jelentesek_a_ganzban.html

Hivatkozások

[1] https://www.archivnet.hu/hetkoznapok/tartalekos_tisztek_56os_magatartasat_vizsgalo_jelentesek_a_ganzban.html

[2] https://www.archivnet.hu/..../tinymce/jscripts/tiny_mce/plugins/paste/blank.htm%23_ftn1

[3] <https://www.archivnet.hu/cimkek/1956>

[4] <https://www.archivnet.hu/cimkek/ganz>

[5] <https://www.archivnet.hu/cimkek/mavag>

[6] <https://www.archivnet.hu/cimkek/kadar-janos>

[7] <https://www.archivnet.hu/cimkek/rakosi>

[8] <https://www.archivnet.hu/cimkek/magyar-nephadsereg>

[9] <https://www.archivnet.hu/cimkek/hatarorseg>

[10] <https://www.archivnet.hu/cimkek/mszmp>

[11] <https://www.archivnet.hu/cimkek/forradalmi-munkas-paraszt-kormany>